

ὑπ-εκδέχομαι, αποθ., δέχομαι από κάτω μου, λέγεται για αγελάδα, *πόρτιν μαστῶ ὑπεκδέχεται*, δέχεται, έχει ένα μοσχαρακι κάτω από τον μαστό της, σε Ανθ.

ὑπ-εκδρᾶμειν, απαρ. αορ. β' του *ὑπεκτρέχω*.

ὑπ-εκδύομαι, Μέσ., με Ενεργ. αόρ. β', ξεφεύγω, ξεγλιστρώ, υπεκφεύγω, δραπετεύω, το σκάω, με αιτ., σε Ευρ.· με γεν., σε Πλούτ.· απόλ., *ὑπεκδύς*, αυτός που έχει ξεφύγει, υπεκφύγει, σε Ηρόδ.

ὑπ-εκέχϋτο, γ' ενικ. υπερσ. του *ὑπεκχέω*.

ὑπεκθέω, δραπετεύω κρυφά ή σταδιακά, σε Πλούτ.

ὑπ-εκκαλύπτω, μέλ. -ψω, ξεσκεπάζω από κάτω ή λίγο, σε Ανθ.

ὑπέκκαυμα, -ατος, τό (έκκαίω), καύσιμη, εύφλεκτη ύλη, καύσιμο, σε Ξεν.· μεταφ., έναυσμα, ερέθισμα, ελατήριο, κίνητρο, Λατ. *fomes*, *ἔρωτος*, στον ίδ.

ὑπ-έκκειμαι, μέλ. -εκκείσομαι — Παθ., μεταφέρομαι σε μέρος ασφαλές, τοποθετούμαι σε μέρος ασφαλές, σε Ηρόδ., Θουκ.

ὑπ-εκκλίνω[ι], -εκκλίνῶ, κλίνω, γέρνω στο πλάι, δραπετεύω, διαφεύγω, σε Αριστοφ.· με αιτ., εκτρέπομαι, αποφεύγω, σε Πλούτ.

ὑπ-εκκομίζω, μέλ. Αττ. -ιῶ, μεταφέρω, οδηγώ έξω ή μακριά κρυφά, σε Θουκ. κ.λπ. — Μέσ., *ὑπεκκομίσασθαι πάντα*, μεταφέρω όλα τα υπάρχοντά μου έξω μυστικά, σε Ηρόδ.

ὑπ-εκλαμβάνω, μέλ. -λήψομαι, κερδίζω λαθραία, σε Ευρ.

ὑπ-εκκλίνθη, Παθ. αορ. α' του *ὑποκλίνω*.

ὑπ-εκλύω, μέλ. -λύσω, χαλαρώνω ή εξασθενώ, αδυνατίζω σταδιακά, σε Πλούτ.

ὑπ-εκπέμπω, μέλ. -ψω, στέλνω μακριά μυστικά, σε Θουκ., Ευρ. — Παθ., με αιτ. τόπου, *τὸ Φωκέων πέδον ὑπεξεπέμφθη*, στάλθηκα κρυφά, μυστικά στην Φωκίδα, σε Σοφ.

ὑπ-εκπλέω, μέλ. -πλεύσομαι, αποπλέω κρυφά, σε Πλούτ.

ὑπ-εκπροθέω, μέλ. -θεύσομαι, τρέχω από κάτω προς τα εμπρός, ξεπερνά κάποιον, αφήνω πίσω μου κάποιον, σε Ομήρ. Ιλ.· απόλ., προπορεύομαι, σε Όμηρ.

ὑπ-εκπρολύω, μέλ. -λύσω, λύνω από κάτω, *ἡμίονους μὲν ὑπεκπροέλυσαν ἀπήνης*, έλυσαν τα μουλάρια κάτω από τον ζυγό της άμαξας, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπ-εκπρορέω, μέλ. -ρεύσομαι, ρέω, ξεχύνομαι κάτω από, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπ-εκπροφεύγω, μέλ. -φεύζομαι, αόρ. β' -έφϋγον· διαφεύγω κρυφά, δραπετεύω και τρέπομαι σε φυγή, σε Όμηρ.

ὑπ-εκρέω, μέλ. -ρῆσομαι, αόρ. β' *ὑπεξερρῆην*· ξεχύνομαι κάτω από· μεταφ., σβήνω, πεθαίνω σιγά-σιγά, ψυχορραγώ, αργοσβήνω, αργοπεθαίνω, σε Πλάτ.· ξεγλιστρώ, σε Πλούτ.

ὑπ-εκρήγνυμαι, Παθ., αποχωρώ, ξεκόβω, δραπετεύω σταδιακά, σε Πλούτ.

ὑπ-εκρίπτω, μέλ. -ψω, αποβάλλω, ρίχνω, πετάω κάτω από, σε Πλούτ.

ὑπ-εκρύφθη, Παθ. αορ. α' του *ὑπο-κρύπτω*.

ὑπ-εκσώζω, μέλ. -σω, λυτρώνω, σώζω τραβώντας μακριά από, σε Αισχύλ.· απόλ., *αὐτὸν ὑπεξεσάωσεν* (Επικ. αντί του -έσωσεν), σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπεκτίθεμαι, αόρ. β' -εκθέμην, Μέσ. φέρνω, οδηγώ τα υπάρχοντά μου σε μέρος ασφαλές, τα απομακρύνω από τον κίνδυνο, *ἔστ' ἂν τέκνα ὑπεκθέωνται* (γ' πληθ. υποτ. αόρ. β'), σε Ηρόδ.· ομοίως και σε Αττ. — Παθ., μεταφέρομαι, οδηγούμαι σε μέρος ασφαλές, σε Ηρόδ.

ὑπ-εκτρέπω, μέλ. -ψω, γυρίζω, μεταστρέφω σταδιακά ή μυστικά από κάτι, *τί τινος*, σε Σοφ. — Μέσ., απομακρύνομαι, αποσύρομαι, τραβιέμαι στο πλάι

από, με αιτ., σε Πλάτ. · με απαρ., *ὑπεκτραποίμην μὴ οὐ συνεκσῶζέιν*, ἄρνηση, αρνούμαι να προσφέρω βοήθεια προς σωτηρία, σε Σοφ.

ὑπ-εκτρέγω, μέλ. -*δράμοῦμαι*, αόρ. β' *ὑπεξέδραμον*. **I.** εξέρχομαι, ξεχνύομαι από κάτω, ξεφεύγω από, με αιτ., σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ. · με απαρ., *ἢ ἐγὼ μὴ θανεῖν ὑπεκδράμω*, σε Ευρ. **II.** τρέχω πέρα από κάποιο ὄριο, σε Σοφ. 150

ὑπ-εκφέρω, μέλ. -*εξοίσω*, **I.** μεταφέρω λίγο προς τα έξω, *ὑπεξέφερεν σάκος*, τον μετακίνησε λίγο προς τα έξω, ἔτσι ὥστε να μπορέσει ο Τεύκρος να βρει καταφύγιο κάτω του, σε Ομήρ. **II.** απομακρύνω με μυστικότητα, *υἷδὸν ὑπεξέφερε πολέμοιο*, στο ίδ. · αποσύρω, απομακρύνω, μεταφέρω προς τα εμπρός, σε Ομήρ. **III.** αμτβ., *ὑπεκφέρω ἡμέρης ὁδῶ*, προηγούμαι, ἔχω προβάδισμα μιας ημέρας ταξίδι, σε Ηρόδ.

ὑπ-εκφεύγω, μέλ. -*φεύξομαι*, αόρ. β' -*εξέφυγον*. **I.** διαφεύγω ή αποδρώ, δραπετεύω κρυφά, σε Όμηρ., Σοφ. **II.** κυρίως με αιτ., ξεφεύγω από, γλιτώνω από, σε Ομήρ. **III.** Θουκ.

ὑπ-εκχᾶλάω, μέλ. -*άσω*, υποχωρώ, εξασθενώ σταδιακά, σε Ανθ.

ὑπ-εκχωρέω, μέλ. -*ήσω*, αποσύρομαι ή απομακρύνομαι αργά ή απαρατήρητος, σε Ηρόδ. · με δοτ. προσ., αποσύρομαι, αποχωρώ και παραδίδω, εκχωρώ τη θέση μου σε κάποιον ἄλλο, σε Πλάτ. · *ὑπεκχωρέω τῷ θανάτῳ*, δίνω τόπο στον θάνατο, δηλ. ξεφεύγω απ' αυτόν, στον ίδ.

ὑπ-ελάβον, αόρ. β' του *ὑπο-λαμβάνω*.

ὑπ-ελαύνω, μέλ. -*εξελῶ* (ενν. *τὸν ἵππον*), ανεβαίνω στη σέλα ὥστε να συναντήσω, σε Ξεν.

ὑπ-ελθεῖν, απαρ. αορ. β' του *ὑπέρχομαι*.

ὑπ-έλοντο, Επικ. αντί του *ὑφ-είλοντο*, γ' πληθ. Μέσ. αορ. β' του *ὑφ-αιρέω*.

ὑπ-έλυντο, γ' πληθ. Επικ. Παθ. αορ. β' του *ὑπολύω*.

ὑπ-ελύσασα, Επικ. β' ενικ. Μέσ. αορ. α' του *ὑπολύω*.

ὑπ-έμεινα, αόρ. α' του *ὑπομένω*.

ὑπ-εμνάσασθε, Επικ. β' πληθ. του *ὑπομνάομαι*.

ὑπ-εμνήμυκε, Επικ. παρακ. του *ὑπ-ημύω*, χαμηλώνει το κεφάλι του, στέκεται με το κεφάλι του χαμηλωμένο, σε Ομήρ. **III.**

ὑπ-εναντιόομαι, αποθ., αντιτίθεμαι κρυφά, σε Πλούτ.

ὑπ-εναντίος, -α, -ον, I. 1. αυτός που βρίσκεται απέναντι, αυτός που συναντά, απαντά, *ἀλλήλοισιν*, σε Ησιόδ. **2.** αυτός που βρίσκεται εναντίον, αντίθετος, λέγεται για αντιπάλους, εχθρούς στην μάχη, σε Θουκ. · *οἱ ὑπεναντίοι*, οι εχθροί, σε Ξεν. **3.** ενάντιος, αντίθετος · με δοτ., αντίθετος ή ενάντιος σε, σε Ηρόδ., Ξεν. · ως ουσ., *τὸ ὑπεναντίον τούτου πέφυκε*, συνήθως συμβαίνει το αντίθετο, σε Ηρόδ. · *τὰ ὑπενάντια τούτων*, αντιθέτως, απεναντίας, τουναντίον, στον ίδ. **II.** επίρρ. -*ίως*, με τρόπο ενάντιο προς, *τῷ νόμῳ*, σε Αισχίν.

ὑπ-ενδίδωμι, μέλ. -*ενδώσω*, υποχωρώ λίγο, σε Θουκ.

ὑπ-ένδυμα, -ατος, τό, εσωτερικό ρούχο, ένδυμα, εσώρουχο, σε Ανθ.

ὑπενδύομαι, Παθ., *ὑπενδεδυμένοι χιτῶνας*, ντυμένοι με χιτώνες κάτω από τον οπλισμό τους, σε Πλούτ.

ὑπ-ένερθε και πριν από φωνήεν -**θεν**, επίρρ., **I. 1.** κάτω από, από κάτω, σε Όμηρ., Αριστοφ. **2.** υπογείως, στον Κάτω Κόσμο, Λατ. *apud inferos*, σε Ομήρ. **III.** ως πρόθ., με γεν., κάτω, από κάτω, σε Όμηρ., Πίνδ.

ὑπ-εξάγω[ᾶ], μέλ. -*ζω*, αόρ. β' *ὑπεξήγαγον*. **I.** μεταφέρω κρυφά, ιδίως, ξεφεύγω από κίνδυνο, σε Όμηρ., Ηρόδ. **II.** *ὑπεξάγω πόδα*, αποσύρομαι σταδιακά, αποχωρώ, υποχωρώ αργά, σε Ευρ. · και ομοίως, χωρίς το *πόδα*, σε Ηρόδ., Ξεν.

ὑπ-ἐξαιρέω, μέλ. -ήσω, αόρ. β' -εξεῖλον, **I. 1.** παίρνω, αφαιρώ, μειώνω από κάτω, *αἷμα ὑπεξαιρέω*, αποστραγγίζω, απομυζώ το αίμα, σε Σοφ. **2.**

εξαφανίζω, σκοτώνω, βγάζω από τη μέση, καταστρέφω σταδιακά, σε Ευρ.· *τούπικλημ' ὑπεξελεῖν*, αφού εξαλείψει, ξεφορτωθεί, απαλλαχτεί της κατηγορίας, σε Σοφ. — Παθ., σε Ηρόδ., Θουκ. **II. 1.** Μέσ., βγάζω κρυφά, παίρνω κρυφά για τον εαυτό μου, σφετερίζομαι, κλέβω, σε Ομήρ. **Ιλ. 2.** βάζω κατά μέρος, εξαιρώ, αποκλείω, σε Πλάτ., Δημ.

ὑπ-ἐξακρίζω, μέλ. -σω, ανεβαίνω στην κορυφή, σε Ευρ.

ὑπ-ἐξἄλεσθαι, απαρ. αόρ. α' του *ὑπεξἄλλομαι*, αποθ., ξεφεύγω κάτω από, από κάτω, αποφεύγω, με αιτ., σε Ομήρ. **Ιλ.**

ὑπ-ἐξἄλύσκω, μέλ. -ύζω, = το προηγ., με αιτ., σε Ησίοδ.

ὑπ-ἐξαναβαίνω, οπισθοχωρώ, υποχωρώ ξαφνικά, σε Θεόκρ.

ὑπ-ἐξανάγομαι, Παθ., εξέρχομαι, βγαίνω κρυφά στο πέλαγος, σε Θουκ.

ὑπ-ἐξαναδύομαι, Μέσ., με Ενεργ. αόρ. β' -έδυν, βγαίνω στην επιφάνεια, αναδύομαι, ξεπροβάλλω, εμφανίζομαι ξαφνικά, *ὑπεξαναδύς ἄλός*, σε Ομήρ. **Ιλ.**· *ὑπεξαναδύομαι κεφαλῆ*, σκύβω ή γέρνω έτσι ώστε να αποφύγω ένα κτύπημα, σε Θεόκρ.

ὑπ-ἐξανίσταμαι = *ὑπανίσταμαι*, σε Πλούτ., Λουκ.· *ὑπεξανίσταμαί τινι*, σηκώνομαι και κάνω χώρο για κάποιον, σε Πλούτ., Λουκ.

ὑπ-ἐξαντλέω, αποστραγγίζω, εξαντλώ από κάτω, χρησιμοποιώ μέχρι τέλους, αδειάζω, σε Ευρ.

ὑπέξειμι (εἶμι ἰβο), απομακρύνομαι κρυφά, αποσύρομαι σταδιακά, σε Ηρόδ.· *ὑπέξειμί τινι*, κάνω χώρο για κάποιον, υποχωρώ σε κάποιον, σε Δημ.· λέγεται για φωτιά ή χιόνι, χάνομαι, σβήνω, φθίνω σιγά-σιγά, σε Πλάτ.

ὑπεξειρύω, **Ιων.** αντί *ὑπεξερύω*.

ὑπ-ἐξελαύνω, μέλ. -ελῶ, απομακρύνομαι σταδιακά, σε Ηρόδ.

ὑπ-ἐξελών, **μτχ.** αορ. β' του *ὑπεξαιρέω*.

ὑπ-ἐξερύω, **Ιων.** -ειρύω, μέλ. -σω, τραβώ, σύρω από κάτω, απομακρύνω κρυφά, σε Ηρόδ.

ὑπ-ἐξέρχομαι, αποθ. με Ενεργ. αόρ. β' -εξῆλθον, παρακ. -εξελήλυθα, **I. 1.** βγαίνω, εξέρχομαι κάτω από, βγαίνω, εξέρχομαι κρυφά, αποσύρομαι, αποχωρώ, υποχωρώ, σε Θουκ., Δημ.· *σπανίως με αιτ. προσ.*, αποσύρομαι από, δραπετεύω, ξεφεύγω από, σε Θουκ. **2.** σηκώνομαι και εγκαταλείπω την κατοικία μου, αποσύρομαι, αποδημώ, ξενιτεύομαι, μετοικώ, σε Ηρόδ. **II.** βγαίνω, εξέρχομαι προς συνάντηση, στον ίδ.

ὑπ-ἐξεσάωσα, **Επικ.** αντί του -έσωσα, αόρ. α' του *ὑπεκσώζω*.

ὑπ-ἐξεφύγον, αόρ. β' του *ὑπεκφεύγω*.

ὑπ-ἐξέχω, **αμτβ.**, αποσύρομαι ή αποχωρώ κρυφά, σε Ηρόδ.

ὑπ-ἐξίσταμαι, **Παθ.**, με αόρ. β' και Ενεργ. παρακ., αναχωρώ κρυφά, *ὑπεξίσταμαι τῆς ἀρχῆς*, παραιτούμαι από κάθε αξίωση, όπως το **Λατ.** *abdicare se magistratu*, σε Ηρόδ.· ομοίως με απαρ., *ὑπεξίσταμαι ἄρχειν*, σε **Λουκ. 2.** με αιτ., αποσύρομαι από τον δρόμο ενώπιον του ανωτέρου μου, υποχωρώ ενώπιόν του, του κάνω χώρο, σε **Ξεν.**· με **δοτ.**, ενδίδω, υποκύπτω σε, υποχωρώ σε, σε Πλούτ.

ὑπ-ἐπλευσα, αόρ. α' του *ὑποπλέω*.

ὑπ-ἐπτατο, γ' ενικ. αόρ. β' του *ὑπο-πέταμαι*.

ὑπέρ[ῦ], **Επικ.** επίσης **ὑπεῖρ**, **Λατ.** *super*· απ' όπου σχηματίστηκαν **συγκρ.** και **υπερθ.** *ὑπέρτερος*, -*τατος*.

A. ΜΕ ΓΕΝ., I. λέγεται για τόπο, επάνω, πάνω από· **1.** λέγεται για στάση, *στέρνον ὑπὲρ μαζοῖο*, σε Ομήρ. **Ιλ.**· *ὑπὲρ κεφαλῆς στήναί τινι*, στέκεται πάνω

από το κεφάλι του, σε Όμηρ.· λέγεται για χώρες, υπεράνω, μεσογειότερα, πιο μέσα στο εσωτερικό ή στην ενδοχώρα, *οϊκέοντες ὑπὲρ Ἀλικαρνησοῦ μεσόγαιαν*, σε Ηρόδ. **2.** λέγεται για κίνηση, επάνω, κατά πλάτος, από πάνω από, *ὑπὲρ θαλάσσης καὶ χθονὸς ποτωμένοις*, σε Αισχύλ. **3.** πέρα, πλέον, πιο πέρα, *ὑπὲρ πόντου*, σε Ομήρ. Οδ. **II. 1.** μεταφ., από την έννοια του κάθομαι από πάνω για προστασία, για χάρη κάποιου, προς υπεράσπισή του, για την ασφάλειά του, *ἐκατόμβην ῥέξει ὑπὲρ Δαναῶν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *θύειν ὑπὲρ τῆς πόλεως*, σε Ξεν.· *ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀμύνειν*, αγώνας για την υπεράσπιση της πατρίδας κ.λπ. **2.** χάριν ενός προσώπου ή πράγματος, *λίσσεσθαι ὑπὲρ τοκέων, ὑπὲρ πατρὸς καὶ μητρὸς*, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** με απαρ., με σκοπό να, *ὑπὲρ τοῦ μηδένα ἀποθνήσκειν*, εμποδίζω, προστατεύω κάποιον από θάνατο, σε Ξεν. **4.** για χάρη, προς χάριν, έναντι, στη θέση, αντί κάποιου άλλου, στο όνομα κάποιου άλλου, *ὑπὲρ ἑαυτοῦ*, σε Θουκ.· *στρατηγῶν ὑπὲρ ὑμῶν*, ενεργώντας ως στρατηγός κατ' εντολήν σας, σε Δημ. **III.** όπως το *περί*, επί, ως προς, σχετικά με, όσον αφορά, Λατ. *de, ὑπὲρ σέθεν αἴσχεα ἀκούω*, σε Ομήρ. Ιλ.· *τὰ λεγόμενα ὑπὲρ τινος*, σε Ηρόδ. **B. ME AIT.**, όταν δηλώνεται το υπεράνω, ανώτερο και πέρα από το οποίο πηγαίνει κάτι, **I.** λέγεται για τόπο, υπεράνω, πέραν, σε Όμηρ., Πλάτ. **II. 1.** λέγεται για μέτρο, περισσότερο, παραπάνω, υπερβολικά, επιπλέον, *ὑπὲρ τὸ βέλτιστον*, σε Αισχύλ.· *ὑπὲρ ἐλπίδα*, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** λέγεται για παράβαση, πέρα από, καθ' υπερβολή, εναντίον, παρά, εν αντιθέσει προς, *ὑπὲρ αἴσαν, ὑπὲρ μοῖραν, ὑπὲρ ὄρκια*, σε Ομήρ. Ιλ. **III.** λέγεται για αριθμό, περισσότερο από, επιπλέον του, *ὑπὲρ τεσσεράκοντα*, σε Ηρόδ., Ξεν.· *ὑπὲρ τὸ ἡμισυ*, περισσότερο από το μισό, σε Ξεν. **IV.** χρησιμ. για χρόνο, πέρα, δηλ. πριν, προγενέστερα, προ, προτού, πρωτύτερα, νωρίτερα από, *ὄ ὑπὲρ τὰ Μηδικὰ πόλεμος*, σε Θουκ. **Γ. ΘΕΣΗ**· η *ὑπὲρ* μπορεί να έπεται του ουσ., αλλά τότε με αναστροφή γίνεται *ὑπερ*, σε Όμηρ., Τραγ. **Δ. ΩΣ ΕΠΙΡΡ.**, πάρα πολύ, υπέρμετρα, υπερβολικά, *ὑπὲρ μὲν ἄγαν*, σε Ευρ.· γράφεται *υπεράγαν*, σε Στράβ. κ.λπ. **Ε. ΣΤΑ ΣΥΝΘ.**, **1.** λέγεται για τόπο, υπεράνω, πέρα από, πιο πέρα, όπως στα *ὑπερ-βαίνω, ὑπερ-πόντιος*, **2.** λέγεται για χάρη, προς υπεράσπιση κάποιου, όπως στα *ὑπερ-ασπίζω, ὑπερ-αλγέω*, **3.** πάνω από το μέτρο, υπερβολικά, υπέρμετρα, όπως στα *ὑπερ-ήφανος, ὑπερ-φίαλος. ὑπέρα[ῦ], ἢ (ὑπέρ)*, το ανώτερο σχοινί, το αποπάνω, πληθ. *υπέραι*, σχοινιά που ήταν προσδεδεμένα στα άκρα των επικρίων (*ἐπίκρια*), μέσω των οποίων τα ιστία μετακινούνταν κατά τη φορά του ανέμου, σε Ομήρ. Οδ. **ὑπερ-ἄβέλτερος, -ον**, υπερβολικά απλοϊκός ή ανόητος, σε Δημ. **ὑπερ-ἀγάμαι**, αποθ., **I.** ικανοποιούμαι υπερβολικά, σε Πλάτ. **II.** θαυμάζω καθ' υπερβολήν, *τινος*, για κάτι, σε Λουκ. **ὑπερ-ἄγανακτέω**, μέλ. *-ήσω*, οργίζομαι υπερβολικά ή θυμώνω, αγανακτώ με κάτι, με γεν., σε Πλάτ.· με δοτ., σε Αισχίν. **ὑπερ-ἄγάπᾶω**, αγαπάω υπερβολικά, εκτιμῶ σε μεγάλο βαθμό, σε Δημ. **ὑπερ-ἄγωνιάω**, αγωνιάω υπερβολικά, σε Πλάτ., Δημ. **ὑπερ-ἄῆς, -ές (ἄημι)**, γεν. *-έος*, αυτός που φυσά δυνατά, με σφοδρότητα, σε Ομήρ. Ιλ. **ὑπερ-αιμόω (αἷμα)**, μέλ. *-ώσω*, έχω πάρα πολύ αίμα, σε Ξεν. **ὑπερ-αίρω**, μέλ. *-ἄρῶ*, **I.** υψώνω ή σηκώνω επάνω, σε Πλάτ. — Μέσ. ή Παθ., υψώνομαι, ανυψώνομαι, υπερηφανεύομαι, επιαίρομαι, σε Κ.Δ. **II.** αμτβ., **1.** με αιτ., σκαρφαλώνω, αναρριχώμαι, ανεβαίνω, ανέρχομαι, ανηφορίζω ή υπερπηδώ, περνῶ πάνω από, Λατ. *transcendere*, σε Ξεν.· *υπεραίρω τὴν ἄκραν*, παρακάμπτω το ακρωτήρι, στον ίδ.· ως στρατιωτικός όρος, υπερφαλλαγίζω, στον ίδ. **2.** υπερβαίνω, ξεπερνῶ, εξέχω, ξεχωρίζω, υπερτερώ, *τινά τινι*, από

κάποιον σε κάτι, σε Δημ. **3.** υπερακοντίζω, ξεπερνώ, υπερβαίνω, προχωρώ πιο πέρα, καιρόν, σε Αισχύλ. **III.** πλημμυρίζω, σε Δημ.

υπερ-αισχυρος, -ον, υπερβολικά αισχυρός ή άσχημος, σε Ξεν.

υπερ-αισχύνομαι, Παθ., ντρέπομαι πάρα πολύ, σε Αισχίν.

υπερ-αιωρόεμαι, Παθ., **1.** κρεμιέμαι ή αιωρούμαι επάνω από, προβάλλω, εκτείνομαι επάνω από, τινος, σε Ηρόδ. **2.** στην ναυτική ορολογία, με γεν. τόπου, παραμένω, μένω στα ανοιχτά, *τῆσι νησιῖ ὑπεραιωρηθέντες Φαληροῦ*, σε Ηρόδ.

υπερ-ακμος, -ον (ἀκμή), αυτός που έχει υπερβεί, περάσει την ακμή της νιότης, σε Κ.Δ.

υπερ-ἄκοντίζω, μέλ. Αττ. -*ιῶ*, υπερακοντίζω, δηλ. υπερτερώ από, ξεπερνώ κάποιον, με αιτ., σε Αριστοφ.· *υπερακοντίζω τινὰ κλέπτων*, ξεπερνώ κάποιον στην κλεψιά, στον ίδ.

υπερ-ακρίβης, -ές, υπερβολικά ακριβής, σε Λουκ.

υπερ-ακρίζω, μέλ. -*σω*, **I.** σκαρφαλώνω και υπερβαίνω, με αιτ., σε Ξεν. **II.** προβάλλω, προεξέχω, με γεν., σε Ευρ.

υπερ-ἄκριος, -ον (ἄκρα), **1.** αυτός που βρίσκεται πάνω από τα ύψη, βουνά, *οἱ Ὑπεράκριοι = οἱ Διάκριοι*, ορεσίβιοι, βουνίσιοι ή φτωχοί κάτοικοι των Αττικῶν υψίπεδων, αντίθ. προς τις πλουσιότερες τάξεις των πεδινῶν και παραθαλασσίων, σε Ηρόδ. **2.** *τὰ ὑπεράκρια*, υψώματα πάνω από πεδιάδα, ορεινά μέρη, υψίπεδα, στον ίδ.

υπερ-ακρος, -ον, ο υπεράνω ή ο επάνω στην κορυφή· επίρρ., *υπεράκρως ζῆν*, ζω χωρίς μέτρο, υπερβολικά, σε Δημ.

υπερ-ἄλγέω, μέλ. -*ήσω*, **1.** νιώθω πόνο για ή εξαιτίας, τινός, σε Σοφ., Ευρ. **2.** θλίβομαι υπερβολικά, *τινί* για κάτι, σε Ηρόδ., Αριστ.· *απόλ.*, σε Ευρ.

υπερ-αλγής, -ές, γεν. -*έος*, υπερβολικά οδυνηρός, θλιβερός, σε Σοφ.

υπερ-αλκής, -ές (ἄλκή), γεν. -*έος*, υπερβολικά ισχυρός, σε Πλούτ.

υπερ-ἄλλομαι, αόρ. *α΄ -ηλάμην*· συγκοπτ. *γ΄* ενικ. αορ. *β΄ ὑπερ-ἄλτο*, *μηχ. -άλμενος*· αποθ., *πηδῶ* πάνω από ή πέρα από, πιο πέρα, με γεν., σε Ομήρ. *Ιλ.*· επίσης με αιτ., στο ίδ.· ομοίως, σε Ξεν.

υπερ-ἄλλος, -ον, ο υπεράνω ἄλλων, ο υπερβολικά μέγας, σε Πίνδ.

υπερ-ἄλπειος, -ον (Ἄλπεις), υπεραλπικός, σε Στράβ.

υπερ-αναιδεύομαι, Παθ., υπερέχω, υπερτερώ στην αναίδεια, σε Αριστοφ.

υπερ-αναίσχυντος, -ον, υπερβολικά αναίδης, σε Δημ.

υπερ-ανατείνομαι, Παθ., πασχίζω, μοχθῶ, κοπιάζω υπερβολικά, σε Λουκ.

υπερ-άνθρωπος, -ον, υπεράνθρωπος, σε Λουκ.

υπερ-ἀνίσταμαι, Παθ., με αόρ. *β΄* και Ενεργ. παρακ., *στέκομαι* ὀρθιος ή προεξέχω επάνω από, σε Λουκ.

υπερ-αντλέομαι, Παθ., τρυπῶ, *υπεραντλέομαι ἄλμη*, πλημμυρίζω από θαλασσινό νερό, σε Λουκ.

υπερ-αντλος, -ον, λέγεται για πλοίο, γεμάτος νερό, πλημμυρισμένος, σε Πλούτ.· μεταφ., επιφορτισμένος, επιβαρυνμένος, *υπεραντλος συμφορᾶ*, σε Ευρ.· *ταῖς φροντίσιν*, σε Πλούτ.

υπερ-ἄνω[ᾶ], επίρρ., επάνω από, πάνω από, σε Λουκ.

υπερ-ἄπᾶτάομαι, Παθ., απατώμαι υπερβολικά, σε Ανθ.

υπερ-αποθνήσκω, μέλ. -*θανοῦμαι*, αόρ. *β΄ -έθᾶνον*· πεθαίνω για, τινός, σε Ξεν.· *υπέρ τινος*, σε Πλάτ.

υπερ-αποκρίνομαι[ῖ], Μέσ., απαντῶ για λογαριασμό κάποιου, τον υπερασπίζομαι, τινος, σε Αριστοφ.

ὑπερ-απολογέομαι, αποθ., με μέλ. και Μέσ. αόρ. α', μιλώ εκ μέρους κάποιου, απολογούμαι, συνηγορώ, υπερασπίζομαι, *τινος*, σε Ηρόδ., Ξεν.

ὑπερ-αρρωδέω, Ιων. αντί *ὑπερορρωδέω*, φοβάμαι υπερβολικά, *τῆ Ἑλλάδι*, για την Ελλάδα, σε Ηρόδ.

ὑπερ-ασθενής, -ές, υπερβολικά αδύναμος, ασθενής, σε Αριστ.

ὑτέρ-ασθμος, -ον (**ἄσθμα**), αυτός που ασθμαίνει υπερβολικά, αυτός που έχει υπερβολική δύσπνοια, σε Ξεν.

ὑπερ-ασπάζομαι, αποθ., αγαπώ υπερβολικά, *τινά*, σε Ξεν.

ὑπερ-άτοπος, -ον, υπέρμετρος, άτοπος, παράλογος, σε Δημ.

ὑπερ-αττικός, -ή, -όν, αυτός που κάνει υπερβολική χρήση της Αττ. διαλέκτου, σε Λουκ.· επίρρ. -κῶς, στον ίδ.

ὑπερ-αυγής, -ές, γεν. —έος, αυτός που λάμπει υπερβολικά, σε Λουκ.

ὑπερ-αυξάνω και -αυξώ, μέλ. -*αυξήσω*, **I.** αυξάνω υπέρμετρα — Παθ., αυξάνομαι επιπλέον, σε Ανδοκ. **II.** αμτβ., αυξάνομαι υπερβολικά, σε Κ.Δ.

ὑπερ-αυχέω, μέλ. -*ήσω*, είμαι υπερβολικά αλαζόνας, περήφανος, σε Θουκ.

ὑτέρ-αυχος, -ον (**αὐχή**), κομπορρήμων, υπερβολικά αλαζόνας, σε Σοφ., Ξεν.· *ὑπέραυχα βάζειν*, σε Αισχύλ.

ὑπερ-άφανος, -ον, Δωρ. αντί του *ὑπερ-ήφανος*.

ὑπερ-αχθής, -ές (**ἄχθος**), παραφορτωμένος, πολύ επιβαρυμένος, σε Θεόκρ.

ὑπερ-άχθομαι, Παθ., λυπάμαι υπερβολικά για κάτι, με δοτ., σε Ηρόδ., Σοφ.

ὑπερβαίνω, μέλ. -*βήσομαι*, αόρ. β' *ὑπερ-έβην*, Επικ. *ὑτέρ-βην*, Επικ. γ' πληθ. *ὑτέρβᾶσαν*,

A. I. 1. βαδίζω, πατώ επάνω, ανεβαίνω, σκαρφαλώνω, αναρριχώμαι, με αιτ.· *ὑπερβαίνω τεῖχος*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· *ὑπερβαίνω δόμους*, διαβαίνω το κατώφλι, την είσοδο του σπιτιού, σε Ευρ.· *ὑπερβαίνω τοὺς οὐρούς*, διασχίζω τα σύνορα, σε Ηρόδ.· λέγεται για ποταμούς, υπερβαίνω τις όχθες,

υπερχειλιζώ, πλημμυρίζω, στον ίδ. **2.** υπερβαίνω τα όρια, παραβιάζω, καταπατώ, παραβαίνω, *τοὺς νόμους*, στον ίδ., Σοφ.· *τοὺς ὄρκους*, σε Δημ.· απόλ., παραβαίνω, καταπατώ, αμαρτάνω, *ὄτε κέν τις ὑπερβήῃ* (Επικ. υποτ. αορ. β'), σε Ομήρ. Ιλ. **3.** παραλείπω, παραβλέπω, αφήνω κάτι να περάσει, αποκλείω, αφήνω έξω, παραλείπω να κάνω κάτι, παραμελώ, σε Ηρόδ., Δημ.

II. προχωρώ πιο πέρα, παραπέρα, ξεπερνάω, προηγούμαι, υπερτερώ, με αιτ., σε Πλάτ.· απόλ., σε Θεογν. **B.** Μτβ. σε αόρ. α', θέτω, βάζω από πάνω, σε Ξεν.

ὑπερβαλλόντως, επίρρ. του επόμε., υπερβολικά, υπέρμετρα, σε Πλάτ.

ὑπερ-βάλλω, μέλ. -*βαλῶ*, Ιων. -*βαλέω*· Επικ. αόρ. β' *ὑπειρέβαλον*, **I. 1.** ρίχνω επάνω σε ή πέρα από ένα σημείο, υπερακοντίζω, με αιτ., σε Ομήρ. Ιλ. **2.** *ὄτε μέλλοι ἄκρον (λόφον) ὑπερβαλέειν*, ακριβώς όταν, ενώ ήταν έτοιμος να σπρώξει τον λίθο υπεράνω της κορυφής, σε Ομήρ. Οδ. **3.** αμτβ., τρέχω πιο πέρα, παρατρέχω, παραβλέπω τα ίχνη, λέγεται για κυνηγόσκυλα, λαγωνικά, σε Ξεν. **4.** ξεπερνάω ή νικώ, *τινάς*, σε Σοφ. **II.** μεταφ.: **1.** υπερακοντίζω,

υπερτερώ, ξεπερνάω, υπερέχω, προηγούμαι, υπερισχύω, επικρατώ, κυριαρχώ, υπερνικώ, με γεν., *βροντῆς ὑπερβάλλοντα κτύπον*, σε Αισχύλ.· επίσης με αιτ., *ὑπερβάλλω τινά τινι*, ξεπερνάω κάποιον σε κάτι, σε Ευρ. **2.** υπερβαίνω,

υπερέχω, με αιτ., σε Ησιόδ. κ.λπ.· *ὑπερβάλλω ἑκατὸν ἔτα*, ξεπερνάω τα εκατό χρόνια σε ηλικία, σε Ηρόδ.· *ὑπερβάλλω τὸν χρόνον*, δηλ. αργά πολύ, σε Ξεν.·

επίσης με γεν., σε Πλάτ. **3.** απόλ., υπερβαίνω κάθε όριο, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ.· *οὐχ ὑπερβαλὼν*, αυτός που διατηρεῖται εντός ορίων, σε Πίνδ.· είμαι υπερβολικός, δεν έχω μέτρο, σε Αριστ.· συχνά σε μτχ., *ὑπερβάλλων*, -ουσα, -

ον, υπερβολικός, υπέρμετρος, αλόγιστος, σε Αισχύλ., Πλάτ.· *τὰ ὑπερβάλλοντα*, μια υπερβολικά υψηλή κοινωνική θέση, κτηματική περιουσία, κατάσταση, σε

Ευρ.· τὸ ὑπερβάλλον αὐτῶν, το ἐξοχο, εξαισιο μέρος τους, σε Θουκ. **4.** προχωρῶ μπροστά ὄλο και περισσότερο, προέβαινε ὑπερβάλλων, εξακολούθησε να προσφέρει περισσότερα χρήματα, σε Ηρόδ.· ἤτει τοσαῦτα ὑπερβάλλων, σε Θουκ. **III. 1.** περνῶ πάνω από, διασχίζω βουνά, ποτάμια κ.λπ.· με αιτ., σε Αισχύλ., Ευρ.· επίσης με γεν., σε Ευρ.· λέγεται για πλοία, παρακάμπω το ακρωτήρι, τον κάβο, με αιτ., σε Ηρόδ., Θουκ.· ἀπόλ., διασχίζω, σε Ηρόδ., Ξεν. **2.** λέγεται για νερό, χύνομαι, υπερχειλίζω, ξεχειλίζω, με αιτ., σε Ηρόδ. **3.** λέγεται για τον Ἡλιο, που βρίσκεται στο υψηλότερο σημείο ἢ στη μέγιστη θερμοκρασία, στον ἰδ. **B. I.** Μέσ., με Παθ. παρακ., = **A. II. 1.**, ξεπερνῶ, υπερνικῶ, κατακτῶ, *τινα*, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.· ἀπόλ., εἶμαι νικητής, πορθητής, νικῶ, σε Ηρόδ. **2.** υπερέχω, υπερισχύω, επικρατῶ, κυριαρχῶ, υπερνικῶ, *τινα*, στον ἰδ., σε Αριστοφ. κ.λπ.· ἀπόλ., υπερέχω, σε Ηρόδ.· μετχ. Παθ. παρακ. ὑπερβεβλημένη γυνή, εξαιρετη, λαμπρή γυναίκα, σε Ευρ. **3.** πλειοδοτῶ, προσφέρω ἀνώτερη τιμή, *τινα*, σε Ξεν. **II.** αναβάλλω, σε Ηρόδ.· ἀλλά, ἦν ὑπερβάλλονται ἐκείνην τὴν ἡμέραν συμβολὴν μὴ ποιεύμενοι, εἰάν ἤθελαν να αφήσουν ἐκείνη τη μέρα να περάσει χωρὶς συμπλοκή, μάχη, στον ἰδ.· ἀπόλ., καθυστερῶ, αργοπορῶ, χρονοτριβῶ, στον ἰδ., σε Πλάτ.

ὑπερ-βαρής, -ές (βάρος), υπερβολικά βαρῦς, σε Αισχύλ.

ὑπερβᾶσία, Ἰων. -ίη, ἢ (ὑπερβαίνω), παράβαση του νόμου, ἀδίκημα, παράπτωμα, ἀμάρτημα, σε Ὅμηρ., Σοφ.· επίσης σε πληθ., σε Ομήρ. Ἰλ.

ὑπερβᾶσις, -εως, ἢ, = το προηγ., παράβαση, σε Θέογν.

ὑπερ-βᾶτός, -ή, -όν, ρημ. ἐπίθ. του ὑπερβαίνω, **I. 1.** διαβατός ἢ αὐτός που μπορεί να τον ἀνέβει κάποιος, κλιμακωτός, αναρριχήσιμος, λέγεται για τείχος, σε Θουκ. **2.** μετατιθέμενος, χρησιμ. για λέξεις, σε Πλάτ. **II.** Ενεργ., αὐτός που πηγαίνει παραπέρα, τῶνδ' ὑπερβατώτερα, αὐτά που πηγαίνουν πιο πέρα ἀπὸ ἐκείνα, σε Αισχύλ.

ὑπερβεβλημένως, ἐπίρρ. του ὑπερβάλλω, πέρα ἀπὸ κάθε μέτρο, υπέρμετρα, υπερβολικά, σε Αριστ.

ὑπερ-βήη, Επικ. γ' ενικ. υποτ. αορ. β' του ὑπερβαίνω.

ὑπερ-βιάζομαι, αποθ., βαρύνω υπερβολικά, λέγεται για ζυγαριά, σε Θουκ.

ὑπερ-βιβάζω, μέλ. -βιβῶ, μετβ. του ὑπερβαίνω, μεταφέρω πάνω ἀπὸ, με διπλή αιτ., σε Λουκ.

ὑπερ-βίος, -ον (βία), I. λέγεται για υπερβολική δύναμη ἢ ισχύ, σε Πίνδ. **II.** με ἀρνητική σημασία, υπερφύαλος, ξιπασμένος, ἀλαζόνας, παράνομος, ἀκόλαστος, οργιώδης, σε Ὅμηρ.· ουδ. ὑπέρβιον, ως ἐπίρρ., σε Ομήρ. Ἰλ.

ὑπερ-βολάδην[ᾱ], ἐπίρρ., υπέρμετρα, υπερβολικά, σε Θέογν.

ὑπερβολή, ἢ (ὑπερβάλλω), I. 1. βολή, ρίψη πέρα ἀπὸ το σημείο που ἐρίζαν οἱ ἄλλοι, υπερακόντιση, ἀνωτερότητα, υπεροχή, σε Θουκ. **2.** υπέρβαση, υπέρτατος βαθμός ενός πράγματος, σε Πλάτ.· σε ποικίλες φράσεις, *χρημάτων ὑπερβολῆ πρίασθαι*, αγορά σε υπερβολική τιμή, σε Ευρ.· *οὐκ ἔχει ὑπερβολήν*, δεν μπορεί να πάει παραπέρα, σε Δημ.· *εἴ τις ὑπερβολή τούτου*, αν ὑπάρχει κάτι πέρα απ' αὐτό (χειρότερο απ' αὐτό), στον ἰδ.· *ὑπερβολὴν ποιεῖσθαι*, φθάσιμο στα ἄκρα, υποβολή ἀκραίου ζητήματος, στον ἰδ.· ἀκολουθ. ἀπὸ γεν., *ὑπερβολὴ ποιεῖσθαι ἐκείνων τῆς αὐτοῦ βδελυρίας*, οδήγησε τη δική του παλιανθρωπία πέρα ἀπὸ τη δική τους, στον ἰδ.· *ἐπέφερον τὴν ὑπερβολὴν τοῦ καινοῦσθαι*, την υπερβολική τους τάση για ἐπανάσταση, σε Θουκ. **3.** με πρόθ. με ἐπίρρ. σημασία, = *ὑπερβαλλόντως, εἰς ὑπερβολήν*, υπερβολικά, υπέρμετρα· με γεν., πολὺ πέρα, *τοῦ πρόσθεν εἰς ὑπερβολὴν πανούργος*, δηλ. πολὺ περισσότερο πανούργος, σε Ευρ.· *καθ' ὑπερβολὴν τοξεύσας*, με υπερβολική, ἀνυπέρβλητη δεξιότητα, σε Σοφ.· *καθ' ὑπερβολὴν*, υπερβολικά, παράλογα, σε

Ισοκρ. κ.λπ. **4.** φράση που υπερβαίνει το μέτριο, υπερβολή, στον ίδ., Αριστ. **II.** διάβαση βουνών, σε Ξεν. **III.** (από τη Μέσ.), αναβολή, αργοπορία, σε Ηρόδ., Δημ.

Υπερ-βόρειοι, οί (Βορέας), Υπερβόρειοι, φανταστικός λαός του εσχάτου βορρά, που διακρίνονταν για ευσέβεια και ευδαιμονία, σε Πίνδ., Ηρόδ.· *τύχη υπερβόρειος*, παροιμ. περισσότερη από την θνητή τύχη, σε Αισχύλ.

υπερ-βράζω, βράζω κάτι τόσο υπερβολικά σε σημείο ώστε να ξεχειλίσει, σε Παθ. αόρ., σε Ανθ.

υπερ-βριθής, -ές (βριθός), γεν. -έος, = *υπερβαρής*, σε Σοφ.

υπερ-βρύω, είμαι υπερβολικά πλήρης, σε Λουκ.

υπ-εργάζομαι, μέλ. -άσομαι, αποθ., **I.** εργάζομαι κάτω από, οργώνω, προετοιμάζομαι για σπορά, σε Ξεν. **II.** καθυποτάσσω, υποδουλώνω, υποτάσσω, καταβάλλω· παρακ. με Παθ. σημασία, καταβάλλομαι,

υποτάσσομαι, σε Ευρ. **III.** ενεργώ κρυφά ή μυστικά, σε Πλούτ. **IV.** = *υπηρετέω*, υπηρετώ, εκτελώ υπηρεσία· παρακ. με Παθ. σημασία, *πόλλ' υπείργασται φίλα*, πολλών ειδών ενέργειες έχουν γίνει, σε Ευρ.

υπερ-γέλοιος, -ον, υπέρμετρα γελοίος, σε Δημ.

υπερ-γεμίζω, μέλ. -ίσω, γεμίζω υπερβολικά, υπερφορτώνω, σε Ξεν.

υπέρ-γηρως, -ων, πολύ γέρος, άνθρωπος, μεγάλης ηλικίας, σε Λουκ.· *τούπέργηρων*, έσχατα γηρατεία, σε Αισχύλ.

υπέρ-δᾶσυσ, -υ, μαλλιαρός, δασύτριχος, τριχωτός, σε Ξεν.

υπερ-δεής, -ές (δέος), Επικ. αιτ. *υπερδέᾶ* αντί *υπερδεᾶ*· άφοβος, ατρόμητος, σε Ομήρ. Ιλ.

υπερ-δείδω, μέλ. -δείσω, φοβάμαι για κάποιον, με γεν., σε Αισχύλ., Σοφ.· *απόλ.*, βρίσκομαι σε υπερβολικό φόβο, σε Ηρόδ.

υπερ-δειμαίνω, φοβάμαι πάρα πολύ, *τινά*, σε Ηρόδ.

υπέρ-δεινος, -ον, υπερβολικά τρομακτικός, ανησυχητικός, σε Δημ., Λουκ.

υπερ-δέξιος, -ον, 1. αυτός που απλώνεται πάνω από κάτι προς τα δεξιά, σε Ξεν.· *απλώς*, αυτός που βρίσκεται πάνω από, *υπερδέξιον χωρίον*, υψηλότερος τόπος, στον ίδ.· *τὰ υπερδέξια*, στον ίδ.· *ἔξ υπερδεξίου*, από επάνω, στον ίδ.· με γεν., αυτός που δεσπάζει, κυριαρχεί επάνω σε, σε Πολύβ. **2.** μεταφ., αυτός που υπερέχει σε κάτι, στον ίδ.· *νικητής, ανώτερος, τινος*, σε Πλούτ.

υπερ-δέω, δένω κάτι επάνω σε κάτι άλλο, προσδένω, *τίτινι*, σε Ανθ.

υπερ-διατεινόμεαι, Παθ., πασχίζω, μοχθώ, κοπιάζω υπέρμετρα, σε Δημ., Λουκ.

υπερδικέω, υπερασπίζω, συνηγορώ υπέρ, ενεργώ ως συνήγορος, *τινός*, σε Πλάτ.· *υπερδικέω τὸ φεύγειν τινός*, υποστηρίζω την αθώωση κάποιου, σε Αισχύλ.

υπέρ-δίκος, -ον (δίκη), υπερβολικά δίκαιος, υπερβολικά αυστηρός, σε Πίνδ.· *κᾶν υπέρδικ' ἦ*, όσο δίκαιοι κι αν είναι, σε Σοφ.· *επίρρ. -κως*, σε Αισχύλ.

υπ-ερεθίζω, μέλ. -σω, ερεθίζω, διεγείρω λίγο, σε Βάβρ.

υπερ-εἶδον, απαρ. *υπερίδειν*, χρησιμ. ως αόρ. β' του *υπεροράω*.

υπ-ερείδω, μέλ. -σω, **I.** τοποθετώ, βάζω κάτω ως στήριγμα, σε Πίνδ., Πλάτ. **II.** υποστυλώνω, υποστηρίζω, σε Πλούτ.

Υπερείη, ἦ, ορεινή χώρα, των Φαιάκων, σε Ομήρ. Οδ.

υπ-ερείπω, I. υπονομεύω, ανατρέπω, αναποδογυρίζω — Παθ., σε Πλούτ. **II.** αμβ., σε αόρ. β' *υπήρῖπον*, κατακυλώ, σωριάζομαι, καταρρέω, πέφτω, σε Ομήρ. Ιλ.

υπερ-έκεινα, επίρρ., *πέρα*, πιο *πέρα*, με γεν., σε Κ.Δ.

ὑπ-ερεκθεράπεύω, μέλ. -σω, προσπαθῶ, επιζητῶ να κερδίσω την εὐνοια κάποιου, με υπερβολική φροντίδα, σε Αισχίν.

ὑπερεκπερισσοῦ, επίρρ., = *ὑπὲρ ἐκ περισσοῦ*, αφθονώτατα, πληθωρικά, πλουσιῶς, σε Κ.Δ.

ὑπερ-εκπίπτω, μέλ. -πεσοῦμαι, υπερβαίνω κάθε ὄριο, σε Λουκ.

ὑπερ-εκπλήσσω, μέλ. -ζω, τρομάζω, τρομοκρατῶ υπέρμετρα — Παθ., εκπλήσσομαι υπερβολικά, σε Ξεν.: *ὑπερεκπεπληγμένος Φίλιππον*, θαυμάζοντάς τον υπερβολικά, σε Δημ.

ὑπερ-εκτείνω, τεντώνω υπέρμετρα, *ἐαυτόν*, σε Κ.Δ.

ὑπερ-εκτίνω[ῖ], πληρώνω για κάποιον, *τινός*, σε Λουκ.

ὑπερ-εκχύνομαι (ἐκχέω), Παθ., ξεχειλίζω, ξεχύνομαι, υπερχειλίζω, πλημμυρίζω, σε Κ.Δ.

ὑπερ-έλαφρος, -ον, υπερβολικά ελαφρός ή ευκίνητος, σε Ξεν.

ὑπερ-εμπίπλημι, γεμίζω υπερβολικά — Παθ., είμαι υπερβολικά γεμάτος, *τινος*, από κάτι, σε Ξεν., Λουκ.

ὑπερ-εμφορέομαι, Παθ., παραγεμίζομαι, σε Λουκ.

ὑπερ-εντυγχάνω, μεσολαβῶ, διαμεσολαβῶ, *ὑπὲρ τινος*, για λογαριασμό κάποιου, σε Κ.Δ.

ὑπερ-εξακισχίλιοι[ῖ], -αι, -α, πάνω από ἑξί χιλιάδες, σε Δημ.

ὑπερ-επαινέω, επαινῶ, εκθειάζω υπερβολικά, σε Ηρόδ., Αριστοφ.

ὑπερ-επιθυμέω, μέλ. -ήσω, επιθυμῶ υπερβολικά, σε Ξεν.

ὑπερέπτα, γ' ενικ. Ενεργ. αορ. β' του *ὑπερπέτομαι*.

ὑπ-ερέπτω (ἐρέπτομαι), τρώω, φθείρω από κάτω, *κονίην ὑπέρεπτε ποδοῖν*, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπερ-έρχομαι, αποθ., με αόρ. β' και Ενεργ. παρακ.: **I.** περνῶ πάνω από ένα ποτάμι, με αιτ., σε Ξεν. **II.** υπερέχω, εξέχω, υπερτερώ, σε Πίνδ.

ὑπερ-εσθίω, μέλ. -έδομαι, τρώω υπερβολικά, σε Ξεν.

ὑπερ-έσχεθον, ποιητ. αόρ. β' του *ὑπερέχω*.

ὑπέρ-ευ, επίρρ., υπερβολικά καλά, ἔξοχα, θαυμάσια, ἔκτακτα, υπέροχα, σε Ξεν., Δημ.

ὑπερ-ευγενής, -ές, υπερβολικά ευγενής, σε Αριστ.

ὑπερ-ευδαιμονέω, μέλ. -ήσω, ευτυχῶ υπερβολικά, σε Αριστ.

ὑπερ-ευφραίνομαι, Παθ., χαίρομαι υπερβολικά, σε Λουκ.

ὑπερ-εθχαίρω, μισῶ υπερβολικά, σε Σοφ.

ὑπερ-έχω, Επικ. **ὑπειρ-έχω**· Επικ. παρατ. *ὑπείρ-εχον*, αόρ. β' *ὑπερ-έσχον*, ποιητ. *-έσχεθον*· **I. 1.** κρατῶ κάτι πάνω από κάτι ἄλλο, *τί τινος*, σε Ομήρ. Ιλ., Αριστοφ.: *ὑπερέχω χεῖρά τινος*, κρατῶ το χέρι πάνω από κάποιον, ἔτσι ὥστε να τον προστατεύσω, σε Ομήρ. Ιλ., Θέογν.: *ἐπίσης με δοτ. προσ.*, σε Ομηρ. **2.** ἔχω ή κρατῶ ψηλά, *ὑπείρεχεν εὐρέας ὤμους*, είχε τους ευρείς, φραδεῖς ὤμους του πάνω από τους υπόλοιπους, δηλ. τους ξεπερνούσε στο κεφάλι και στους ὤμους, σε Ομήρ. Ιλ. **II. 1.** αμτβ., είμαι υπεράνω, υψώνομαι πάνω από τον ορίζοντα, σε Ομήρ. Οδ.: *είμαι επάνω από το νερό ή το ἔδαφος*, σε Ηρόδ.: *με γεν.*, *ὑπερέσχεθε γαίης*, υψώθηκε επάνω από, δέσποσε στη γη, σε Ομήρ. Ιλ.: *(σταυροῦς) οὐχ ὑπερέχοντας τῆς θαλάσσης*, σε Θουκ. κ.λπ. **2.** σε στρατιωτική φράση, υπερφαλαγγίζω, περικυκλώνω, με γεν., σε Ξεν. **3.** μεταφ., δεσπάζω, εξέχω, υπερτερώ, με αιτ., σε Αισχύλ., Ευρ.: *ἐπίσης με γεν.*, σε Πλάτ. κ.λπ. **4.** απόλ., περιεσχύω, δεσπάζω των υπολοίπων, προεξέχω, σε Ηρόδ., Ξεν.: *επικρατῶ, οἰῦπερσχόντες*, οι ισχυρότεροι, σε Αισχύλ.: *ἐὰν ἡ θάλασσα ὑπέρσχη*, φανεί πάρα πολύ ισχυρή, σε Δημ. **III.** με γεν. πράγμ., αντέχω, μπορῶ να

υποφέρω, σε Αριστ. **IV**. με αιτ., υπερβαίνω, υπερπηδώ, ξεπερνώ, βγαίνω νικητής, διασχίζω, σε Θουκ.

υπερ-ζέω, μέλ. -ζέσω, παραβράζω, ξεχειλίζω· μεταφ., λέγεται για άνδρα, σε Αριστοφ.

υπερ-ήδομαι, Παθ., χαίρομαι υπερβολικά για, *τινί*, σε Ηρόδ.· με *μτχ.*, *υπερήδετο ακούων*, χάρηκε πολύ ακούγοντας, στον ιδ.

υπέρ-ηδυσ, -υ, υπερβολικά γλυκός, σε Λουκ.· επίρρ. -έως, σε Ξεν.· υπερθ. -*ήδιστα*, σε Λουκ.

υπερημερία, **ή**, υπέρβαση ημερομηνίας· ως δικανικός όρος, υπέρβαση προθεσμίας πληρωμής, σε Δημ. **2**. στέριση, δήμευση, κατάσχεση υπαρχόντων, κατάσχεση, στον ιδ.

υπερ-ήμερος, -ον (**ήμέρα**), υπέρβαση ημερομηνίας πληρωμής, μετά την παρέλευση της οποίας τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη υπόκεινται σε κατάσχεση, σε Δημ.· *υπερήμερον λαμβάνων τινά*, δηλ. αυτός που έχει το δικαίωμα να ασκήσει κατάσχεση, στον ιδ. **II**. μεταφ., *υπερήμερος τής ζωής*, υπερέβησαν το όριο ζωής, σε Λουκ.· *υπερήμερος τοῦ βίου*, αυτός που έχει διάρκεια πέρα από τα όρια της ανθρώπινης ζωής, στον ιδ.

υπερ-ήμῖσος, -υ, περισσότερος του μισού, σε Ηρόδ.· *τινός*, ενός πράγματος, σε Ξεν.

υπ-έρημος, -ον, κάπως έρημος, ερημωμένος, σε Πλούτ.

υπερ-ηνόρεος, -ον, = το επόμ., σε Θεόκρ.

υπερ-ηνορέων, -οντος, **ό**, *μτχ.*, χωρίς ενεστ. σε χρήση, **I**. υπερβολικά αρρενωπός, ανδρικός, ανδροπρεπής· αλλά πάντα με αρνητική σημασία, αυταρχικός, δεσποτικός, υπερφίαλος, ξιπασμένος, αλαζόνας, σε Όμηρ. **II**. σε *κωμ.* φράση, αυτός που υπερέχει μεταξύ των ανθρώπων, αυτός που θεωρεί τον εαυτό του υπεράνθρωπο, σε Αριστοφ.

υπερ-ήνωρ, Δωρ. -**άνωρ**, -**ορος**, **ό**, **ή** (**άνήρ**), αυταρχικός, δεσποτικός, υπερφίαλος, ξιπασμένος, αλαζόνας, σε Ησίοδ., Ευρ.

υπερ-ήσει, γ' ενικ. μέλ. του *υπερήμι*.

υπερ-ηφάνέω, χρησιμ. από τον Όμηρ. μόνο ως *μτχ.*, σχεδόν ομοίως προς το *υπερηγορέων*, **I**. υπερφίαλος, ξιπασμένος, αλαζόνας, υπερόπτης, σε Ομήρ. *Ιλ.* **II**. *μτβ.*, μεταχειρίζομαι κάποιον υπεροπτικά, περιφρονητικά, σε Λουκ.

υπερηφάνια, **ή**, υπεροψία, περιφρόνηση, καταφρόνια, ακαταδεξία, σε Ξεν., Δημ.· με γεν. αντικειμενική, δείχνω περιφρόνηση προς ή για κάποιον, σε Πλάτ., Δημ.

υπερ-ήφᾶνος, -ον, *πιθ.* από το *υπερ-φανής*, παρεμβαλλομένου και του *η*· **1**. με αρνητική σημασία, υπερφίαλος, ξιπασμένος, αλαζόνας, υπερόπτης, ψωροπερήφανος, φαντασμένος, σε Ησίοδ., Αισχύλ., Δημ.· *οἰκία υπερηφανώτεραι*, σε Δημ.· ομοίως ως επίρρ., *υπερηφάνως ἔχειν*, υπεροπτική, αλαζονική συμπεριφορά, σε Πλάτ.· *υπερήφανος ζῆν*, ζω άσωτα, σπάταλα, σε Ισοκρ. **2**. με θετική σημασία, μεγαλοπρεπής, έξοχος, θαυμάσιος, λαμπρός, σε Πλάτ.

υπερ-θάλασσοσ[θᾶ], -ον, αυτός που βρίσκεται πάνω από την ακτή, σε Ηρόδ.

υπερ-θαυμάζω, *Ιων.* -**θωμάζω**, μέλ. -*άσομαι*, θαυμάζω υπερβολικά, σε Ηρόδ., Λουκ.

υπερ-θαύμαστος, -ον, ο πιο αξιοθαύμαστος, σε Ανθ.

υπερθεν, και χάριν μέτρου -**θε** (**υπέρ**), **I**. **1**. εκ των άνω ή απλά υπεράνω, σε Ομήρ. *Ιλ.*· λέγεται για το σώμα, άνω, στα άνω μέλη, αντίθ. προς το *ένερθε*, στο ιδ. **2**. από τον ουρανό, δηλ. από τους θεούς, σε Όμηρ. **3**. λέγεται για βαθμό, ακόμη περισσότερο, σε Σοφ. **II**. με γεν., υπεράνω, πλέον, σε Πίνδ.,

Αισχύλ. κ.λπ.· *ὑπερθεν γίνεσθαι τινος*, νικώ, υπερισχύω κάποιου, σε Ευρ.· επίσης, *ὑπερθεν εἶναι*ῆ..., είμαι ανώτερος ή καθ' υπέρβαση, δηλ. χειρότερος από..., στον ίδ.

ὑπέρθεσις, -εως, ή (ὑπερτίθημι), αναβολή, σε Πολύβ.

ὑπερ-θέω, μέλ. *-θεύσομαι*, **1.** τρέχω πέρα από, *ὑπερθέω ἄκραν*, παρακάμπτω το ακρωτήρι, τον κάβο, παροιμ., διαφεύγω κίνδυνο, σε Αισχύλ. **2.** ξεπερνώ, υπερτερώ, υπερέχω, με αιτ., σε Ευρ.

ὑπερ-θνήσκω, πεθαίνω υπέρ, με γεν. ή απόλ., σε Ευρ.

ὑπερ-θρώσκω, μέλ. *-θοροῦμαι*, Επικ. *-θορέομαι*, αόρ. β' *-έθορον*, Επικ. *ὑπέρ-θορον*, απαρ. *-θορεῖν*, Ιων. *-θορέειν*· υπερπηδώ, πηδώ ή αναπηδώ πάνω από, με αιτ., σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· επίσης με γεν., σε Ευρ.

ὑπέρ-θῦμος, -ον, I. τολμηρός, θαραλλέος, γενναίος, ανδρείος, μεγαλόψυχος, παράτολμος, ρισοκίνδυνος, σε Όμηρ., Ησίοδ. κ.λπ. **II.** με αρνητική σημασία, θρασύς, αλαζόνας, σε Ησίοδ.· οξύθυμος, λέγεται για άλογο, σε Ξεν. **III.** σφόδρα οργισμένος· επίρρ., *ὑπερθύμως ἄγαν*, σε σφοδρή οργή, σε Αισχύλ.

ὑπερ-θύριον[ῦ], τό (θύρα), πρέκι (οριζόντιο ξύλο ή πέτρα στην κορυφή παραθύρου ή πόρτας), πόρτας ή πύλης, Λατ. *superliminare*, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ.

ὑπέρ-θῦρον, τό, = το προηγ., σε Ηρόδ.

ὑπερθωμάζω, Ιων. αντι *-θανμάζω*.

ὑπερ-ιάχω[ᾶ], βγάζω επιπλέον κραυγή, ξεφωνίζω, με γεν., σε Ανθ.

ὑπερ-ἰδεῖν, απαρ. του *ὑπερ-εἶδον*.

ὑπερ-ίημι, μέλ. *-ήσω*, υπερτερώ, ξεπερνώ, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπερ-ικταίνομαι, Παθ., στη φράση, *πόδες ὑπερικταίνοντο*, τα πόδια κινούνταν με εξαιρετική ταχύτητα, σε Ομήρ. Οδ. (άγν. προέλ.).

Ἵπεριονίδης, -ου, ό, πατρωνυμ. του Ἵπερίων, ο γιος του Υπερίωνα, δηλ. ο Ἴηλιος, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ.

ὑπερ-ίπταμαι, μεταγεν. τύπος του *ὑπερπέτομαι*, σε Πλούτ., Λουκ.

ὑπερ-ιστᾶμαι, Παθ., με αόρ. β' και Ενεργ. παρακ.,· στέκομαι πάνω από κάτι άλλο, με γεν., σε Ηρόδ.· ιδίως, στέκομαι πάνω από κάποιον για προστασία, προστατεύω, υπερασπίζω, *τινος*, σε Σοφ.

ὑπερ-ίστωρ, -ορος, ό, ή, αυτός που γνωρίζει πολύ καλά, με γεν., σε Σοφ.

ὑπερ-ισχύρος, -ον, υπερβολικά δυνατός, σε Ξεν.

ὑπερ-ίσχω = *ὑπερέχω*, αμτβ., **I.** είμαι από πάνω, υπερισχύω, επικρατώ, με γεν., σε Ησίοδ. **II.** προασπίζω, *τινός*, σε Ανθ.

Ἵπεριών[ι], -ονος, ό, Υπερίωνας, ο θεός Ἴηλιος, συχνά μαζί με το Ἴηλιος, ή μόνο του αντί Ἴηλιος, σε Όμηρ. Ορισμένοι το ετυμολογούν από τα *ὑπέρ ἰών*, αυτός που περπατά, κινείται ψηλά· άλλοι απλώς θεωρούν ότι το Ἵπερίων παράγεται από την πρόθεση *ὑπέρ*, ο άνω Θεός.

ὑπερ-κάθημαι, κυρίως Παθ. παρακ. του *-έζομαι*, κάθομαι υπεράνω ή επάνω σε, *ἐπί τινος*, σε Ξεν.· μεταφ., κάθομαι πάνω από κάποιον και αγρυπνώ, παρακολουθώ, επιτηρώ κάποιον, *τινος*, στον ίδ.

ὑπέρ-κᾶλος, -ον, υπερβολικά όμορφος, σε Αριστ.

ὑπερ-κάμνω, πάσχω ή κοπιάζω για, *τινός*, σε Ευρ.

ὑπερ-καταβαίνω, μέλ. *-βήσομαι*, κατεβαίνω πάνω από, υπερπηδώ εντελώς, με αιτ., σε Ομήρ. Ιλ.· με γεν., σε Ανθ.

ὑπερ-καταγέλαστος, -ον, υπερβολικά γελοίος, σε Αισχίν.

ὑπερκατάκειμαι, Παθ., βρίσκομαι ή κάθομαι στο τραπέζι, με γεν., σε Πλούτ., Λουκ.

ὑπερ-κατηφής, -ές, υπερβολικά στενοχωρημένος, σε Λουκ.

ὑπερ-καχλάζω, μέλ. -σω, ξεχειλίζω, χύνομαι κάνοντας φυσαλίδες, κοχλάζω υπερβολικά, σε Λουκ.

ὑπέρ-κειμαι, Παθ., **I.** βρίσκομαι ή τοποθετούμαι, τίθεμαι πάνω από, σε Ισοκρ. **II.** αναβάλλομαι, σε Λουκ.

ὑπερ-κενόομαι, Παθ., αδειάζω εντελώς, σε Γαλην.

ὑπερ-κέρασις, ή, υπερφαλλαγίζω, κυκλώνω το ένα άκρο, τη μία πτέρυγα, σε Πολύβ.

ὑπερ-κλύζω, μέλ. -σω, πλημμυρίζω, σε Στράβ.

ὑπερ-κολᾶκεύω, μέλ. -σω, κολακεύω υπέρμετρα, υπερβολικά, σε Δημ.

ὑπερ-κομίζω, μέλ. -ιδῶ, μεταφέρω πέρα, σε Στράβ.

ὑπέρ-κομπος, -ον, αλαζόνας, υπερόπτης, σε Αισχύλ.

ὑπέρ-κοπος, -ον (κόπτω), αυτός που υπερβαίνει κάθε όριο, επιδεικτικός, αλαζονικός, υπεροπτικός, σε Αισχύλ., Σοφ.· επίρρ. -τως, υπερβολικά, αλαζονικά, υπέρμετρα, σε Αισχύλ.

ὑπερ-κορέννυμι, μέλ. -κορέσω, παραγεμίζω ή χορταίνω, μπουκώνω, τινά τινος, κάποιον με κάτι, σε Θέογν.

ὑπέρ-κοτος, -ον, υπερβολικά οργισμένος, σκληρός, σε Αισχύλ.· επίρρ. -τως, σε Ευρ.

ὑπερ-κρεμάννυμι, μέλ. -κρεμάσω [ᾶ], «κρεμώ», αναρτώ πάνω από, *ὑπερκρεμάννυμι ἄτην τινί*, σε Πίνδ. — Παθ., επίκειμαι, επικρέμαμαι, επαπειλούμαι, σε Θέογν.

ὑπερ-κτάομαι, μέλ. -κτήσομαι, αποθ., αποκτώ επιπλέον, επιπροσθέτως, σε Σοφ.

ὑπερ-κύδας[ῶ], -αντος, ὁ (κῦδος), υπερβολικά ξακουστός, περίφημος ή πασίγνωστος, μόνο σε αιτ., *ὑπερκύδαντας Ἀχαιοῦς*, σε Ομήρ. Ἰλ.· *ὑπερκύδαντα Μενόιτιον*, σε Ησίοδ.

ὑπερ-κύπτω, μέλ. -ψω, **I.** τεντώνομαι και κοιτώ πάνω από, σε Πλάτ.· με γεν., σε Λουκ. **II.** βαδίζω πέρα από, υπερβαίνω, με αιτ., σε Ανθ.

ὑπέρ-λαμπρος, -ον, I. υπερβολικά λαμπρός, σε Αριστοφ. **II.** λέγεται για ήχο, καθαρός, σαφής ή ευκρινής, ισχυρός, σε Δημ.

ὑπερ-λαμπρύνομαι[ῶ], Παθ., κάνω λαμπρή επίδειξη, δείχνω μεγάλη προθυμία, σε Ξεν.

ὑπερ-λίαν[τι], επίρρ., υπερβολικά, καθ' υπερβολή, πέρα από κάθε αμφιβολία, βεβαιότατα, σίγουρα, σε Κ.Δ.

ὑπερ-λῦπέομαι, Παθ., λυπάμαι υπέρμετρα, σε Ηρόδ.

ὑπερ-μαζάω, είμαι γεμάτος, πλήρης κριθαρένιου ψωμιού (*μαζα*), γίνομαι τρυφηλός από την υπερβολική σίτιση, σε Λουκ.

ὑπερ-μαίνομαι, μέλ. -μᾶνοῦμαι, αόρ. -εμάνην [ᾶ], Παθ., είμαι ή γίνομαι μανιώδης, μανιακός, σε Αριστοφ.

ὑπερ-μάκης[ᾶ], -ες, Δωρ. αντί *ὑπερ-μήκης*.

ὑπερ-μᾶχέω, μέλ. -ήσω, μάχομαι για ή υπέρ, για λογαριασμό κάποιου, τινός, σε Σοφ., Ευρ.· *σὺ ταῦτα τοῦδ' ὑπερμαχεῖς ἐμοί;* είσαι υπέρμαχος αυτού εναντίον μου;, σε Σοφ.

ὑπερμᾶχητικός, -ή, -όν, αυτός που είναι πρόθυμος να πολεμήσει υπέρ κάποιου, για λογαριασμό κάποιου, σε Πλούτ.

ὑπερ-μάχομαι, αποθ., = *ὑπερμαχέω*, σε Πλούτ.· *τάδε πατρός ὑπερμαχοῦμαι*, θα δώσει τη μάχη αυτή για λογαριασμό εκείνου, σε Σοφ.

ὑπέρ-μᾶχος, -ον, υπερασπιστής, πρόμαχος, σε Ανθ.

ὑπερ-μεγάθης[ᾶ], Ἰων. αντί *ὑπερ-μεγέθης*.

ὑπέρ-μεγας, -άλη, -α, υπερβολικά μεγάλος, έξοχος, σε Αριστοφ.

ὑπερ-μεγέθης, Ἰων. **-άθης**, -ες, γεν. -εος, = *ὑπέρμεγας*, σε Ηρόδ., Δημ.

ὑπερ-μεθύσκομαι, αόρ. α' *-εμεθύσθην* — Παθ., μεθοκοπώ (και σε αόρ. εἶμαι μεθυσμένος), σε Ηρόδ.

ὑπερ-μενέτης, -ου, ὄ, ποιητ. αντί *ὑπερμενής*, σε Ομηρ. Ὑμν.

ὑπερ-μενέων, -οντος, ὄ, μτχ. χωρίς ενεστ. σε χρήση, υπερβολικά δυνατός, ισχυρός, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπερ-μενής, -ές (μένος), υπερβολικά δυνατός, ισχυρός, υπερβολικά δυναμικός, κραταιός, σε Ομηρ., Ησίοδ.

ὑπέρ-μετρος, -ον, πέρα από κάθε μέτρο, υπερβολικός, σε Πλάτ.

ὑπερ-μήκης, -ες (μήκος), γεν. -εος, **1.** υπερβολικά μακρύς, σε Αισχύλ.· *ἡ βασιλέος χεῖρ ὑπερμήκης*, το χέρι του βασιλιά είναι πολύ μακρύ, φθάνει σε μεγάλη απόσταση, σε Ηρόδ. **2.** υπερβολικά ψηλός, λέγεται για βουνά, στον ίδ. **3.** *ὑπερμάκης βοά*, ιαχή, βοή υπερβολικά δυνατή, σε Πίνδ.

ὑπέρμορον, **ὑπέρμορα**, βλ. **μόρος**.

ὑπερ-νέφελος, -ον (νεφέλη), αυτός που βρίσκεται πάνω από τα σύννεφα, σε Λουκ.

ὑπερ-νεωλκέω, μέλ. *-ήσω*, ρυμουλκώ πλοίο υπεράνω της ξηράς, σε Στράβ.

ὑπερ-νικάω, μέλ. *-ήσω*, εἶμαι κάτι περισσότερο από νικητής, κατακτητής, πορθητής, σε Κ.Δ.

ὑπερ-νότιος, -ον (Νότος), αυτός που βρίσκεται πέρα από το νότιο άνεμο, δηλ. στον έσχατο νότο, σε Ηρόδ.

ὑπέρ-ογκος, -ον, **1.** αυτός που έχει υπερβολικό όγκο, υπερμεγέθης, σε Ξεν., Δημ. **2.** υπέρμετρος, υπερβολικός, σε Πλάτ.

ὑπεροιδαίνω, αγριεύω, φουσκώνω υπερβολικά, λέγεται για ποτάμι, σε Ανθ.

ὑπερ-οικέω, μέλ. *-ήσω*, κατοικώ, ζω, διαμένω υπεράνω ή πέρα από, με γεν., σε Ηρόδ.· επίσης με αιτ., στον ίδ.

ὑπέρ-οικος, -ον, αυτός που ζει, διαμένει, κατοικεί υπεράνω ή πέρα από, με γεν., σε Ηρόδ.

ὑπεροπλία, ἢ (ὑπέροπλος)· αλαζονική πεποίθηση, πίστη στα όπλα, αγήφηση, προκλητική αγνόηση, περιφρόνηση, αυθάδεια, θρασύτητα, *ὑπεροπλίησι* (Επικ. δοτ. πληθ. με ῖ), σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπερ-οπλίζομαι (ὀπλίζω), μέλ. *-ίσομαι*· *-οπλίσσαιτο*, Επικ. γ' ενικ. ευκτ. αορ. α'· αποθ., κατατροπώνω με τη δύναμη των όπλων ή (από το *ὑπέροπλος*), φέρομαι με περιφρόνηση, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπέρ-οπλος, -ον (ὄπλον), **I.** αυτός που με υπερηφάνεια έχει εμπιστοσύνη, πιστεύει στη δύναμη των όπλων του, απείθαρχος, θρασύς, αυθάδης, *ὑπέροπλον εἰπεῖν* (ως επίρρ.), μιλά με θρασύτητα, με αυθάδεια, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἠγορέη*, *βίη ὑπέροπλος*, σε Ησίοδ. **II.** λέγεται για καταστάσεις, υπερβολικός, συντριπτικός, αυτός που τσακίζει, συντρίβει, καταβάλλει, σε Πίνδ.

ὑπερόπτης, ποιητ. **-όπτᾱ**, γεν. **-ου, ὄ** (**ὑπερόψομαι**)· αυτός που περιφρονεί, καταφρονεί κάτι, με γεν., σε Σοφ., Θουκ.· *απόλ.*, περιφρονητικός, καταφρονητικός, υπεροπτικός, αλαζονικός, υπερφίαλος, σε Θεόκρ., Αριστ.

ὑπεροπτικός, -ή, -όν, προδιατεθειμένος να περιφρονεί τους άλλους, περιφρονητικός, καταφρονητικός, σε Ισοκρ., Δημ.· *επίρρ.* *-κῶς*, σε Ξεν.

ὑπέροπτος, -ον (**ὑπερόψομαι**), υπεροπτικός, καταφρονητικός, σε Ανθ.· ουδ. πληθ. ως επίρρ., σε Σοφ.

ὑπερ-οράω, Ἰων. **-έω**, μέλ. *-όγομαι*, αόρ. β' *-εἶδον*, απαρ. *-ἴδειν*, Παθ. αόρ. α' *ὑπερώφθην*. **I.** βλέπω από ψηλά, κοιτώ από ψηλά προς τα κάτω, με αιτ., σε Ηρόδ. **II.** παραβλέπω, αγηφώ, περιφρονώ, στον ίδ., Θουκ. κ.λπ.· επίσης με γεν., δείχνω περιφρόνηση για, σε Ξεν.

υπερορία, ή, βλ. [υπερόριος](#).

υπερ-ορίζω, μέλ. -σω, διώχνω, οδηγώ πέρα από τα όρια, σύνορα, εξορίζω, σε Πλάτ.· σε Παθ., σε Αισχίν.

υπερ-όριος, -ον και -α, -ον, ποιητ. -ούριος· (ὄρος)· **I. 1.** ο πέρα από τα όρια, σύνορα ή πλαίσια, κάτοικος σε ξένη γη, σε Δημ., Θεόκρ.· *υπερορία άσχολία*, απασχόληση, επάγγελμα σε ξένους τόπους, σε Θουκ.· *τάυπερόρια*, ξένες υποθέσεις, ζητήματα, θέματα, σε Αριστ. **2.** ή *υπερορία* (ενν. γῆ), χώρα που βρίσκεται έξω από τα σύνορα της χώρας κάποιου, ξένη χώρα, ξένη γη, σε Πλάτ., Ξεν. **II.** ξένος, άσχετος προς τον σκοπό, αλλότριος, ασυνήθιστος, σε Αισχίν.

υπερ-όρνυμαι, Παθ., υψώνομαι, σηκώνομαι και επικρέμαμαι από πάνω του, με δοτ., σε Σοφ.

υπερ-ορρωδέω, φοβάμαι υπερβολικά, *τινός*, για κάποιον, σε Ευρ.

ὑπερος, ὁ ή ὑπερον, **τό**, **I.** κόπανος, γουδοχέρι για κοπάνισμα και τρίψιμο, σε Ησίοδ., Ηρόδ. **II.** στιδῆποτε έχει σχῆμα κόπανου, γουδοχειριού, ρόπαλο, ραβδί, στειλιάρι, σε Πλούτ., Λουκ.

υπερ-ουράνιος, -ον, αυτός που βρίσκεται πάνω από τον ουρανό, σε Πλάτ.

υπερούριος, -ον, Ιων. και ποιητ. αντί *υπερόριος*.

υπεροχή, ή (υπερέχω II), **I.** προεξοχή, άκρο, σε Πολύβ. **II.** μεταφ., υπεροχή, πρωτιά, ανωτερότητα, ή *δέ νίκη υπεροχή τις*, σε Αριστ.

υπέροχος, Ιων. **υπέιρ-**, -ον (**υπερέχω** II), προεξέχων, διακεκριμένος, διαπρεπής, εξάιρετος, διακεκριμένος μεταξύ άλλων, με γεν., σε Ομήρ. Ιλ.· απόλ., σε Ηρόδ.· *υπέροχος βία*, υπερβολική δύναμη, σε Σοφ.

υπεροψία, ή, περιφρόνηση, καταφρόνηση για κάποιον ή κάτι, με γεν., σε Θουκ. κ.λπ.· απόλ., αλαζονεία, περηφάνεια, έπαρση, σε Ισοκρ.

υπερ-όψομαι, μέλ. του *υπεροράω*.

υπερ-πᾶγῆς, -ές (**πάγος**), υπερβολικά ψυχρός, παγωμένος, *τὸ υπερπαγές*, υπερβολικός παγετός, σε Ξεν.

υπερπᾶθέω, μέλ. -ήσω, κυριεύομαι από υπερβολική λύπη, θλίψη, *υπερπαθήσασ'*, σε Ευρ.

υπερπᾶθῆς, -ές (**πάθος**), καταλυτημένος, καταταλαιπωρημένος.

υπερ-παίω, κυρίως σε παρακ. -πέπαικα, χτυπώ από πάνω, δηλ. υπερέχω, ξεπερνώ, υπερτερώ, υπερβαίνω, υπερβάλλω, με γεν., σε Αριστοφ.· με αιτ., σε Δημ.

υπερ-πᾶλύνω, σκορπίζω, χύνω ή διασκορπίζω, διασπείρω, σε Ανθ.

υπερ-περισεύομαι, μέλ. -σω, Μέσ., υπερπλεονάζω, υπεραφθονώ, σε Κ.Δ.

υπερ-περισσῶς, επίρρ., υπέρμετρα, σε Κ.Δ.

υπερ-πέταμαι, αόρ. β' -επτάμην [ᾶ], και σε Ενεργ. τύπο -έπτην, Δωρ. -έπτᾶν = *υπερπέτομαι*, σε Σοφ.

υπερ-πετάννυμι, μέλ. -πετάσω, απλώνω πάνω από, σε Λουκ.

υπερ-πετής, -ές, αυτός που πετάει πάνω από ή ψηλά, σε Στράβ.· μεταφ., αυτός που πετάει σε μεγάλο ύψος, σε Λουκ.

υπερ-πέτομαι, μέλ. -πτήσομαι, αόρ. β' -επτόμην, **1.** πετώ με ταχύτητα πάνω από, λέγεται για δόρυ, σε Ομηρ. **2.** με αιτ., ρίχνομαι πάνω ή πέρα από, σε Ομηρ. Οδ.· επίσης με γεν., σε Πλούτ.

υπερ-πηδάω, μέλ. -ήσομαι, **I.** πηδώ πάνω από, με αιτ., σε Αριστοφ. **II.** μεταφ., υπερπηδώ, υπερβαίνω, σε Δημ., Αισχίν.

υπέρ-πικρος, -ον, υπερβολικά οξύς, απότομος, αιχμηρός στον χαρακτήρα, στους τρόπους, σε Αισχύλ.

ὑπερ-πίμπλημι, μέλ. -*πλήσω*, παραγεμίζω, γεμίζω υπερβολικά — Παθ., αόρ. α' *ὑπερεπλήσθην*, εἶμαι παραγεμισμένος, σε Αριστ.· με γεν., *ὑπερπλησθεὶς μέθης*, σε Σοφ.

ὑπερπίνω[ῖ], πίνω πάρα πολύ, σε Ξεν.

ὑπερπίπτω, μέλ. -*πεσοῦμαι*, **I.** πέφτω από πάνω, περνά πάνω από, χύνομαι πάνω από, επιρρίπτω, εκτοξεύω, εκσφενδονίζω, σε Στράβ. **II.** λέγεται για χρόνο, παρέρχομαι, περνά, σε Ηρόδ.

ὑπερ-πλεονάζω, μέλ. -*σω*, περισσεύω υπερβολικά, σε Κ.Δ.

ὑπερ-πληθής, -ές, άφθονος, πολυπληθής, *ὑπερπλήθη ἐξημαρτηκῶς*, έχοντας κάνει περισσότερα από αρκετά παραπτώματα, σε Δημ.

ὑπερ-πληρώω, μέλ. -*ώσω*, γεμίζω υπερβολικά, σε Ξεν. — Παθ., εἶμαι παραγεμισμένος, παραφουσκωμένος, μπουχτίζω, πρήζομαι, μπουκώνομαι, φουσκώνω, στον ίδ.

ὑπερ-πλησθήναι, Παθ. απαρ. αορ. α' του -*πίμπλημι*.

ὑπερ-πλούσιος, -ον, πάρα πολύ πλούσιος, βαθύπλουτος, σε Αριστ.

ὑπερπλουτέω, μέλ. -*ήσω*, εἶμαι υπερβολικά πλούσιος, σε Αριστοφ.

ὑπερ-πλουτος, -ον, = *ὑπερπλούσιος*, σε Αισχύλ., Πλάτ.

ὑπερ-πολάζω (πέλω), πλημμυρίζω, σε Στράβ.

ὑπερ-πολυς, -πόλλη, -πόλυ, Ιων. **ὑπερπολλος, -η, -ον**, υπερβολικά πολὺς· σε πληθ., υπερβολικά πολλοί, πλείστοι, σε Αισχύλ., Ξεν.

ὑπερ-πονέω, μέλ. -*ήσω*, **I.** κοπιάζω, μοχθῶ υπέρμετρα, επιβαρύνομαι, σε Ξεν. **II. 1.** υπομένω ή ανέχομαι, αντέχω για, υπέρ άλλων, σε Σοφ. **2.** σε Μέσ. με γεν. προσ., στον ίδ.

ὑπερ-πονος, -ον, καταπονημένος, σε Πλούτ.

ὑπερ-πόντιος, -ον και -α, -ον, **1.** αυτός που βρίσκεται πάνω από, πέρα από τη θάλασσα, σε Αισχύλ.· *φοιτᾶς ὑπερπόντιος*, σε Σοφ. **2.** αυτός που είναι πέρα από τη θάλασσα, δηλ. ξένος, παράξενος, ασυνήθης, σε Πίνδ.

ὑπερ-πτᾶτο, ποιητ. γ' ενικ. αόρ. β' του *ὑπερ-πέταμαι*.

ὑπερ-πτωχος, -ον, υπερβολικά φτωχός, πάμπτωχος, σε Αριστ.

ὑπερ-πυπιάζω (πύππαξ), θαυμάζω υπερβολικά κάποιον, τον περιποιούμαι και τον χαϊδεύω, σε Αριστοφ.

ὑπερ-πυρριάω, μέλ. -*άσω [ᾶ]*, γίνομαι κατακόκκινος εξαιτίας κάποιου, με γεν., σε Αριστοφ.